

Crisis & Faith

Perek 12b

Repair and Redemption

<p>יד אָפֶס, כִּי-נֹאֵץ נֹאֲצַת אֶת-אִיבֵי יְהוָה, בְּדָבָר, הַזֶּה; גַּם, הַבֵּן הַיֵּלֹד לָךְ-מֹת יָמוּת.</p>	<p>14 Howbeit, because by this deed thou hast greatly blasphemed the enemies of the LORD, the child also that is born unto thee shall surely die.'</p>
<p>טו וַיֵּלֶךְ נָתָן, אֶל-בֵּיתוֹ; וַיִּגְף יְהוָה, אֶת-הַיֵּלֶד אֲשֶׁר יָלְדָה אִשְׁת-אוּרִיָּה לְדָוִד--וַיֵּאֲנֵשׁ.</p>	<p>15 And Nathan departed unto his house. And the LORD struck the child that Uriah's wife bore unto David, and it was very sick.</p>
<p>טז וַיִּבְקֹשׂ דָּוִד אֶת-הָאֱלֹהִים, בְּעַד הַנֶּעֱר; וַיָּצֵם דָּוִד צוּם, וַבָּא וְלָן וְשָׁכַב אֶרְצָה.</p>	<p>16 David therefore besought God for the child; and David fasted, and as often as he went in, he lay all night upon the earth.</p>
<p>יז וַיִּקְמוּ זִקְנֵי בֵיתוֹ, עִלּוֹ, לְהַקִּימוֹ, מִן-הָאָרֶץ; וְלֹא אָבָה, וְלֹא-בָרָא אֶתֶם לֶחֶם.</p>	<p>17 And the elders of his house arose, and stood beside him, to raise him up from the earth; but he would not, neither did he eat bread with them.</p>
<p>יח וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, וַיָּמָת הַיֵּלֶד; וַיִּרְאוּ עֲבָדֵי דָוִד לְהַגִּיד לוֹ כִּי-מָת הַיֵּלֶד, כִּי אָמְרוּ הִנֵּה בְהַיּוֹת הַיֵּלֶד חַי דְּבָרְנוּ אֵלָיו וְלֹא-שָׁמַע בְּקוֹלְנוּ, וַאֲיֵךְ נֹאמַר אֵלָיו מָת הַיֵּלֶד, וְנַעֲשֶׂה רָעָה.</p>	<p>18 And it came to pass on the seventh day, that the child died. And the servants of David feared to tell him that the child was dead; for they said: 'Behold, while the child was yet alive, we spoke unto him, and he hearkened not unto our voice; how then shall we tell him that the child is dead, so that he do himself some harm?'</p>
<p>יט וַיִּרְא דָּוִד, כִּי עֲבָדָיו מְתַלַּחְשִׁים, וַיִּבֶן דָּוִד, כִּי מָת הַיֵּלֶד; וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל-עֲבָדָיו הַמֵּת הַיֵּלֶד, וַיֹּאמְרוּ מָת.</p>	<p>19 But when David saw that his servants whispered together, David perceived that the child was dead; and David said unto his servants: 'Is the child dead?' And they said: 'He is dead.'</p>

1. Malbim

אשר ילדה – מצד שילדה אשת אוריה, שהיתה נראה בעיני ה' כאילו היתה אשתו כנ"ל.

2. Radak

ובא ולן – ובא מבית י"י שהיה שם כל היום צם ומתפלל כשבא לביתו לן בלא אכילה ושכב ארצה.

3. Targum Yonatan

ובעא דוד רחמין מן קדם יי על רביא וצם דוד צומא ועל ובת ושכיב על ארעא.

<p>וַיְהִי לְעַת הָעֶרֶב, וַיִּקֶּם דָּוִד מֵעַל מִשְׁכְּבוֹ וַיִּתְהַלֵּךְ עַל-גַּג בֵּית-הַמֶּלֶךְ, וַיִּרְא אִשָּׁה רֹחֶצֶת, מֵעַל הַגֶּג; וְהִאֲשִׁיחַ, טוֹבַת מְרָאָה מְאֹד.</p>	<p>וַיֹּאמֶר דָּוִד לְאוּרִיָּה, רֵד לְבֵיתְךָ וּרְחֵץ רִגְלֶיךָ; וַיֵּצֵא אוּרִיָּה מִבֵּית הַמֶּלֶךְ, וַתֵּצֵא אַחֲרָיו מִשְׁאֵת הַמֶּלֶךְ. וַיִּשְׁכַּב אוּרִיָּה, פֶּתַח בֵּית הַמֶּלֶךְ, אֵת, כָּל-עֲבָדֵי אֲדָנָיו; וְלֹא גָרַד, אֶל-בֵּיתוֹ.</p>
---	---

<p>כ וַיִּקֶּם דָּוִד מִן-הָאָרֶץ וַיִּרְחֹץ וַיִּסָּד, וַיִּחַלֵּף שְׂמֹלְתּוֹ, וַיָּבֹא בֵּית-יְהוָה, וַיִּשְׁתַּחֲו; וַיָּבֹא, אֶל-בֵּיתוֹ, וַיִּשְׁאַל, וַיִּשְׁימוּ לוֹ לֶחֶם וַיֹּאכַל.</p>	<p>20 Then David arose from the earth, and washed, and anointed himself, and changed his apparel; and he came into the house of the LORD, and worshipped; then he came to his own house; and when he required, they set bread before him, and he did eat.</p>
<p>כא וַיֹּאמְרוּ עֲבָדָיו אֵלָיו, מַה-הַדָּבָר</p>	<p>21 Then said his servants unto him: 'What thing is this that thou</p>

הָיָה אֲשֶׁר עָשִׂיתָּהּ; בְּעִבּוֹר הַיֶּלֶד חַי, צָמַתְּ וַתֵּבֶדֶד, וְכֹאֲשֶׁר מֵת הַיֶּלֶד, קָמַתְּ וַתֹּאכַל לֶחֶם.

hast done: thou didst fast and weep for the child, while it was alive; but when the child was dead, thou didst rise and eat bread.'

22 And he said: 'While the child was yet alive, I fasted and wept; for I said: Who knoweth whether the LORD will not be gracious to me, that the child may live?'

כב וַיֹּאמֶר--בְּעוֹד הַיֶּלֶד חַי, צָמַתְּי וַאֲבָכָה: כִּי אֲמַרְתִּי מִי יוֹדֵעַ, יִחַנְנִי (וְחַנְנִי) יְהוָה וְחַי הַיֶּלֶד.

23 But now he is dead, wherefore should I fast? can I bring him back again? I shall go to him, but he will not return to me.'

כג וְעַתָּה מֵת, לָמָּה זֶה אֲנִי צָם-- הָאוֹכֵל לְהִשְׁבּוֹ, עוֹד: אֲנִי הֹלֵךְ אֵלָיו, וְהוּא לֹא-יָשׁוּב אֵלָי.

4. Berachot 10a

"בְּיָמִים הֵם חָלָה חֲזָקֶיהוּ לְמוֹת וַיָּבֵא אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּן אֲמוּץ הַנְּבִיא וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה אָמַר ה' צָבָאוֹת צוּ לְבִיתְךָ כִּי מֵת אֶתָּה וְלֹא תַחֲיֶה וְגו'". מֵאִי "כִּי מֵת אֶתָּה וְלֹא תַחֲיֶה": מֵת אֶתָּה -- בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא תַחֲיֶה -- לְעוֹלָם הַבָּא. אָמַר לֵיה: מֵאִי כּוֹלֵי הָאִי? אָמַר לֵיה: מִשּׁוּם דְּלֹא עֲסַקְתָּ בְּפִרְיָהּ וּרְבִיּוּהָ... אָמַר לֵיה: הַשְׂתָּא הַב לִי בְרִיתְךָ, אֲפִשְׁר דַּגְרָמָא זְכוּתָא דִּידִי וְדִידְךָ, וְנִפְקִי מִנְּאִי בְּנִין דְּמַעְלוּ. אָמַר לֵיה: כְּבָר נִגְזְרָה עֲלֶיךָ גְזִירָה. אָמַר לֵיה: בְּן אֲמוּץ, כֹּלָה נְבוֹאָתְךָ וְצֹא! כִּדְ מְקוּבְלָנִי מִבֵּית אָבִי אָבָא, אֲפִילוּ חֲרַב חֲדָה מוֹנַחַת עַל צוּאָרוֹ שֶׁל אָדָם, אֵל יִמְנַע עֲצָמוֹ מִן הַרְחָמִים. אֲתָמַר נְמִי, רַבִּי יוֹחָנָן וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר דְּאָמְרֵי תְרוּוִיָּהוּ: אֲפִילוּ חֲרַב חֲדָה מוֹנַחַת עַל צוּאָרוֹ שֶׁל אָדָם, אֵל יִמְנַע עֲצָמוֹ מִן הַרְחָמִים. שְׁנָאֲמַר: "הֵן יִקְטְלָנִי לוֹ אֵיחָל".

5. Radak

ויקם דוד מהארץ – הרחיצה והסיכה וחלף הבגדי' אסור לאבל בימי אבלו והיאך עשה אותם דוד!?

יש לפרש כי קודם קבורה עשה כן שלא נתחייב עדיין באבילות ובעבור שהיה רוצה לבא בית י"י להשתחוות ולהודות על הרעה רחץ וסך וחלף שמלות **שחייב אדם לברך על הרעה להודות את י"י ולקבל בשמחה כשם שהוא מברך על הטובה** שנאמר חסד ומשפט אשירה (תהלים ק"א:א) אם חסד אשירה אם משפט אשירה וכתוב כוס ישועות אשא ובשם י"י אקרא (תהלים קט"ז:ג) צרה ויגון אמצא ובשם י"י אקרא (תהלים קט"ז:ג-ד)...

ויש לפרש עוד כי לא נתחייב דוד באבילות מן התורה כי תוך שלשים יום ללידתו מת הילד והוא ספק נפל אם נולד לשמנה. וזהו שאמר ויהי ביום השביעי וימת הילד (שמואל ב י"ב:י"ח) פירוש שביעי ללידתו כי אם נפרש לחלו רחוק הוא שצם דוד שבעת ימים ושכב ארצה אלא שביעי ללידתו היה ולא היה חייב באבלו' אם לא היה יודע בו שכלו לו חדשיו, לפיכך לא היה חייב באבילות, וכששמע שמת הילד רחץ וסך ובא בית י"י כדי להודות ולהשתחוות. ומה שתמהו עליו עבדיו והוא לא היה חייב באבילות תמהו על שלא נצטער ולא בכה כשאר בני אדם אלא שאל שישומו לו לחם ועשה הנאות גופו שנמנע מהם קודם שמת.

ומה שסמכו רז"ל שאבל אסור בתשמיש המטה מפסוק וינחם דוד את בת שבע אשתו ויבא אליה (שמואל ב י"ב:כ"ד) שלא בא אליה אלא בעת תנחומין והוא אחר האבילות סמך בעלמא אבל היתה קבלה אצלם שהאבל אסור בתשמיש המטה ועשו הפסוק הזה סמך אבל הפי' הנכון כמו שכתבנו ופסוק ויהי ביום השביעי מחזק פירושינו כמו שכתבנו ובו ביום שמת הילד נחם דוד את אשתו שלא תצטער ולא תבכה על הילד ומה שהוצרך לומר ויבא אליה להודיע כי זה הבן האחר שילדה היה של קיימא ורצון האל היה בו אחר שדוד עשה תשובה ונחם על חטאו וזהו שאומר וי"י אהבו לא כמו הראשון ששנאו לפי שנוצר בעון והמיתו ויש להעמיד דברי רבותינו ז"ל שאמרו כי דוד נהג אבילות על הילד אך לפירוש שפירשנו ויהי ביום השביעי ז' ללידתו כי דוד ידע בילד שכלו לו חדשיו שהרי אומר וישכב עמה ותשב אל ביתה (שמואל ב י"א:ד) נראה כי לא שכב עמה אלא אותו הפעם ובאותה ביאה נתעברה כמו שכתוב ותהר האשה (שמואל ב י"א:ה) ומאותו יום מנה לו חדשיו.

24 And David comforted Bath-sheba his wife, and went in unto her, and lay with her; and she bore a son, and called his name Solomon. And the LORD loved him;

כד וַיִּנְחֵם דָּוִד, אֶת בַּת-שֶׁבַע אִשְׁתּוֹ, וַיָּבֵא אֵלֶיהָ, וַיִּשְׁכַּב עִמָּה; וַתֵּלֶד בֶּן, וַיִּקְרָא (וַתִּקְרָא) אֶת-שְׁמוֹ שְׁלֹמֹה, וַיְהִי, אֲהָבוֹ.

25 and He sent by the hand of Nathan the prophet, and he called his name Jedidiah, for the LORD'S sake. {P}

כה וַיִּשְׁלַח, בְּיַד נָתָן הַנְּבִיא, וַיִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ, יְדִידְיָה--בְּעִבּוֹר, יְהוָה. {פ}

(ג) וישלח דוד וידרש לאשה ויאמר הלא זאת בת שבע בת אליעם אשת אוריה החתי. (ד) וישלח דוד מלאכים ויקחה ותבוא אליו וישכב עמה והיא מתקדשת מטמאתה ותשב אל ביתה. (ה) ותהר האשה ותשלח ותגד לדוד ותאמר הרה אנכי.

6. Shmuel Bet 7

(יב) כי ומלאו ימיד ושכבת את אבתיך והקימתי את זרעך אחריך אשר יצא ממעיך והכינתי את ממלכתו. (יג) הוא יבנה בית לשמי וכננתי את כסא ממלכתו עד עולם. (יד) אני אהיה לו לאב והוא יהיה לי לבן אשר בהעותו והכחתי בשבט אנשים ובנגעי בני אדם. (טו) וחסדי לא יסור ממנו כאשר הסרתי מעם שואל אשר הסרתי מלפניך. (טז) ונאמן ביתך וממלכתך עד עולם לפניך כסאך יהיה נכון עד עולם.

כו וילחם יואב, ברבת בני עמון ;
26 Now Joab fought against Rabbah of the children of Ammon, and took the royal city.

כז וישלח יואב מלאכים, אל-דוד ;
27 And Joab sent messengers to David, and said: 'I have fought against Rabbah, yea, I have taken the city of waters. עיר המים.

כח ועתה, אסף את-יתר העם, ונחנה על-העיר, ולכדה ; פן-אלכד אני את-העיר, ונקרא שמי עליה.
28 Now therefore gather the rest of the people together, and encamp against the city, and take it, lest I take the city, and it be called after my name.'

כט ויאסף דוד את-כל-העם, וילך רבבה ; וילחם בה, וילכדה.
29 And David gathered all the people together, and went to Rabbah, and fought against it, and took it.

ל ויקח את-עטרת-מלכם מעל ראשו ומשקלה כפר זהב, ואבן יקרה, ויתהי על-ראש דוד ; וישלל העיר הוציא, הרבה מאד.
30 And he took the crown of Malcam from off his head; and the weight thereof was a talent of gold, and in it were precious stones; and it was set on David's head. And he brought forth the spoil of the city, exceeding much.

לא ואת-העם אשר-בה הוציא, וישם במגרה ובחרצי הברזל ובמגזרת הברזל והעביר אותם במלכו (במלבו), וכן יעשה, לכל ערי בני-עמון ; וישב דוד וכל-העם, ירושלים. {פ}
31 And he brought forth the people that were therein, and put them under saws, and under harrows of iron, and under axes of iron, and made them pass through the brickkiln; and thus did he unto all the cities of the children of Ammon. And David and all the people returned unto Jerusalem. {P}

7. Bereshit 38

כה והיא שלחה אל-חמייה לאמר, לאיש אשר-אלה לו, אנכי הרה ; ותאמר, הכר-נא--למי החותמת והפתילים והמטה, האלה.
25 When she was brought forth, she sent to her father-in-law, saying: 'By the man, whose these are, am I with child'; and she said: 'Discern, I pray thee, whose are these, the signet, and the cords, and the staff.'

כו ויכר יהודה, ויאמר צדקה ממני, כי-על-כן לא-נתתיקה, לשלה בני ; ולא-נסף עוד, לדעתה.
26 And Judah acknowledged them, and said: 'She is more righteous than I; forasmuch as I gave her not to Shelah my son.' And he knew her again no more.

כז ויהי, בעת לדתה ; והנה תאומים, בבטנה.
27 And it came to pass in the time of her travail, that, behold, twins were in her womb.

כח ויהי בלדתה, ויתן-יד ; ותקח המילדת, ותקשר על-ידו שני לאמר, זה, יצא ראשונה.
28 And it came to pass, when she travailed, that one put out a hand; and the midwife took and bound upon his hand a scarlet thread, saying: 'This came out first.'

כט ויהי כמישיב ידו, והנה יצא אחיו, ותאמר, מה-פרכת עליך פרח ; ויקרא
29 And it came to pass, as he drew back his hand, that, behold his brother came out; and she said: 'Wherefore hast

שְׁמוֹ, פָּרַץ. thou made a breach for thyself?' Therefore his name was called Perez.

30 וְאַחַר יָצָא אָחִיו, אֲשֶׁר עַל-גִּדּוֹ הַשָּׁנִי; וַיִּקְרָא שְׁמוֹ, זֶרַח. {ס} And afterward came out his brother, that had the scarlet thread upon his hand; and his name was called Zerah. {S}